PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 43
IM. SIMONY KOSSAK W BIAŁYMSTOKU.

Przedmiotowy system oceniania z przyrody opracowany został w oparciu o:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356);)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1534);
3. Wewnątrzszkolny System Oceniania w Szkole Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku.
4. „ Puls życia". Program nauczania biologii w klasach 5 – 8 szkoły podstawowej ; nr w Szkolnym Zestawie Programów Nauczania SP43/11.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Znajomość różnorodności biologicznej oraz podstawowych zjawisk i procesów biologicznych. Uczeń:
1) opisuje, porządkuje i rozpoznaje organizmy;
2) wyjaśnia zjawiska i procesy biologiczne zachodzące w wybranych organizmach i w środowisku;
3) przedstawia i wyjaśnia zależności między organizmem a środowiskiem;
4) wykazuje, że różnorodność biologiczna jest wynikiem procesów ewolucyjnych.
II. Planowanie i przeprowadzanie obserwacji oraz doświadczeń; wnioskowanie w oparciu o ich wyniki. Uczeń:
1) określa problem badawczy, formułuje hipotezy, planuje i przeprowadza oraz dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne;
2) określa warunki doświadczenia, rozróżnia próbę kontrolną i badawczą;
3) analizuje wyniki i formułuje wnioski;
4) przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych
III. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych. Uczeń:
1) wykorzystuje różnorodne źródła i metody pozyskiwania informacji;
2) odczytuje, analizuje, interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, graficzne i liczbowe;
3) posługuje się podstawową terminologią biologiczną.
IV. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych. Uczeń:
1) interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe między zjawiskami, formułuje wnioski;
2) przedstawia opinie i argumenty związane z omawianymi zagadnieniami biologicznymi.
V. Znajomość uwarunkowań zdrowia człowieka. Uczeń:
1) analizuje związek między własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej;
2) uzasadnia znaczenie krwiodawstwa i transplantacji narządów.
VI. Postawa wobec przyrody i środowiska. Uczeń:

1) uzasadnia konieczność ochrony przyrody;
2) prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
3) opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody.

Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- monitorowanie pracy ucznia,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z biologii i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi mającemu problemy w nauce w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności przewidywanych wymaganiami programowymi,
- pomoc uczniowi zdolnemu w samodzielnym kształceniu,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie rodzicom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów:

A/ sprawdziany – po zakończeniu każdego działu, zapowiedziane tydzień wcześniej i poprzedzone powtórzeniem. W przypadkach niezależnych od ucznia (choroba, sprawy rodzinne), uczeń jest zobowiązany do napisania zaległej pracy w terminie dwóch tygodni lub uzgodnionym z nauczycielem. Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i jego rodzice otrzymują do wglądu w szkole. Błędy popełnione przez ucznia w pracy muszą zostać poprawione w zeszycie.
Skala procentowa
0% - 29% - niedostateczny (1)
30% - 49% - dopuszczający (2)
50% - 74% - dostateczny (3)
75% - 84% - dobry (4)
85% - 94% - bardzo dobry (5)
95% - 100% - celujący (6)

B/ kartkówki - obejmują maksymalnie materiał z trzech jednostek lekcyjnych i nie muszą być zapowiedziane.

C/ odpowiedzi ustne – obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich zajęć, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu. Uczniowie są odpytywani na bieżąco.

D/ prace domowe – dotyczą omawianych partii materiału, sprawdzane są na bieżąco, oceniane wg uznania nauczyciela.

E/ prace dodatkowe (prezentacje, doświadczenia, prace długoterminowe, modele, albumy) – dotyczą omawianych partii materiału lub wykraczają poza program. Ocenie podlega: poprawność merytoryczna, samodzielność wykonania. Kryteria uzgodnione z uczniami.

F/ zaangażowanie i praca na lekcji – oceniane jest na bieżąco i z bieżącego materiału.

G/ praca w grupie – ocenę za pracę w grupie może otrzymać cała grupa lub indywidualni uczniowie. Ocenie podlegają umiejętności :

- planowania i organizowania pracy grupowej
- efektywnego współdziałania
- wywiązywania się z powierzonych ról
- rozwiązywania problemów w sposób twórczy

.

H/ udział i znaczące sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

I/ wpływ na ocenę ma również postawa ucznia wobec przedmiotu, odzwierciedlająca się w wysiłku wkładanym przez ucznia w proces uczenia się, przygotowanie do zajęć.

Dodatkowe symbole używane przy ocenie

- „+" – zaangażowanie i praca na lekcji, krótka praca domowa, krótka odpowiedź ustna (3 znaki „+" - ocena bdb),
- „ – „ - brak pracy domowej, nieprzygotowanie do lekcji (4 znak „ – „ – ocena ndst.),
- „ np." – nieprzygotowanie do lekcji zgłoszone na początku zajęć.

Zasady zgłaszania nieprzygotowania do lekcji

Uczeń może zgłosić brak pracy domowej lub brak obowiązkowego wyposażenia (podręcznik, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy) trzy razy w ciągu semestru Nieprzygotowanie odnotowane jest minusami – czwarty minus to ocena niedostateczna. Za każde następne nieprzygotowanie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych kartkówek i lekcji powtórzeniowych. Brak przygotowania do zajęć uczeń zgłasza nauczycielowi przed lekcją. W przypadku nie odrobienia pracy domowej uczeń ma obowiązek odrobić ją na następną lekcję i zgłosić nauczycielowi. Za dostarczenie pracy długoterminowej po terminie uczeń uzyskuje ocenę o stopień niższą.

Zasady poprawiania ocen

Poprawa sprawdzianów jest dobrowolna, uczeń może poprawić pracę pisemną w ciągu roku, bez względu na ocenę jaką otrzymał. Przy poprawianiu sprawdzianów kryteria ocen nie zmieniają się. Otrzymana przy poprawie ocena wpisana jest do dziennika.

Jeżeli z pracy klasowej uczeń uzyska ocenę niedostateczną, to ma obowiązek zaliczyć daną partię materiału w formie pisemnej w terminie ustalonym z nauczycielem poza lekcjami. Uczeń poprawia ocenę tylko raz w ciągu dwóch tygodni. Oceny z kartkówek, prac domowych i odpowiedzi nie można poprawiać. Uzasadnienie: uczeń powinien pracować systematycznie. Sprawdziany zawierają materiał programowy sprawdzony podczas kartkówek, prac domowych i odpowiedzi – poprawa pracy klasowej świadczy o opanowaniu materiału z działu.

Uczeń może ubiegać się o ocenę o jeden wyższą niż przewidywana ocena śródroczna lub roczna. Ocena zostaje podwyższona, jeżeli uczeń napisze pracę klasową obejmującą wiadomości z całego semestru na ocenę co najmniej taką, o jaką się ubiega.

Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej.

Nie ocenia się ucznia w pierwszym dniu po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole.

Sposób ustalenia oceny śródrocznej i rocznej

1. Przy ustaleniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów aktywności według następującej kolejności i wagi:
   - sprawdziany- **waga 3**
   - kartkówki, odpowiedź ustna - **waga 2**
   - prace domowe, zaangażowanie i aktywność na lekcji i poza nią, praca w grupie, praca długoterminowa, prace dodatkowe, - **waga 1**

Średnia ważona, obliczana wg poniższego wzoru, jest oceną wyjściową do wystawienia oceny śródrocznej.

$$W = \frac{Suma\ iloczynów\ (ocena\ x\ waga)}{Suma\ wag}$$

Średnia ważona	Ocena
$1{,}6 < W \leq 2{,}6$	dopuszczający
$2{,}6 < W \leq 3{,}6$	dostateczny
$3{,}6 < W \leq 4{,}6$	dobry
$4{,}6 < W \leq 5{,}6$	bardzo dobry
$W > 5{,}6$	celujący

2. Ocena roczna wyliczana jest jako średnia ważona ocen wynikających z klasyfikacji po I i II semestrze – zaokrąglona do liczby całkowitej.

Sposoby informowania uczniów i rodziców

- na pierwszej godzinie lekcyjnej zapoznanie uczniów z PSO (ksero uczniowie wklejają do zeszytu przedmiotowego),
- oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria,
- sprawdzone i ocenione prace pisemne omawiane są w czasie zajęć,
- sprawdzone i ocenione prace pisemne są do wglądu dla ucznia i rodzica,
- prace pisemne przechowywane są w szkole do końca roku szkolnego,
- prace ucznia udostępniane są rodzicom w czasie zebrań, konsultacji i indywidualnych spotkań,
- uzyskanych przez ucznia ocenach informowany jest rodzic poprzez dziennik elektroniczny, na zebraniach , w czasie konsultacji lub indywidualnych spotkań.

Informacja zwrotna

1. **Nauczyciel – uczeń**
   - Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do każdej wystawionej oceny.
   - Uczeń ma możliwość otrzymania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny.
   - Informacja zwrotna ma na celu pomagać w samodoskonaleniu ucznia i motywować go do dalszej pracy.
2. **Nauczyciel – rodzice**
   - Nauczyciel informuje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce.

- Dostarcza rodzicom informacji o trudnościach i uzdolnieniach ucznia, przekazuje wskazówki do dalszej pracy.
- Podczas wywiadówek, indywidualnych konsultacji rodzic ma prawo wglądu do wszystkich prac pisemnych swojego dziecka.

3. **Nauczyciel – wychowawca klasy – pedagog szkolny**
   - Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.
   - Nauczyciel informuje pedagoga o sytuacjach wymagających jego interwencji.

<u>Wymagania na poszczególne stopnie szkolne</u>

OCENA CELUJĄCA - otrzymuje ją uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej; potrafi rozwiązywać problemy nietypowe, jest twórczy, rozwija swoje uzdolnienia; samodzielnie potrafi korzystać z różnych źródeł informacji oraz biegle posługuje się zdobytą wiedzą w praktyce; osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i zajmuje punktowane miejsca na szczeblu wyższym niż szkolny.

OCENA BARDZO DOBRA - otrzymuje ją uczeń, który w sposób zadowalający opanował wiedzę i umiejętności z danego działu oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktyce; rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne o dużym stopniu trudności; umie zastosować posiadana wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach; wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł informacji.

OCENA DOBRA - otrzymuje ją uczeń, który poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Dzięki swoim wiadomościom rozumie większość materiału i dobrze wykorzystuje swoje wiadomości do rozwiązywania nowych problemów. Pod kierunkiem nauczyciela rozwiązuje zadania nietypowe, potrafi korzystać ze źródeł informacji pod kierunkiem nauczyciela.

OCENA DOSTATECZNA - otrzymuje ją uczeń, który opanował podstawowe wiadomości i umiejętności z przedmiotu, określone w podstawie programowej; jest w stanie robić dalsze postępy i rozwiązywać zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności; potrafi korzystać z różnych źródeł informacji pod kierunkiem nauczyciela.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA - otrzymuje ją uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności niezbędne do dalszej nauki, ujęte w podstawie programowej; potrafi rozwiązywać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela.

OCENA NIEDOSTATECZNA - otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z przedmiotu; nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych i praktycznych o niewielkim stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy. Nie wyraża chęci poprawy oceny niedostatecznej cząstkowej np. odpowiedzi ustnej, czy oceny niedostatecznej z testu, sprawdzianu. Nie potrafi korzystać ze źródeł informacji, nawet z pomocą nauczyciela. Wykazuje bierną postawą na lekcji.

Przedmiotowy System Oceniania opracowała:
Bożena Warzecha-Krasnowska